

[3; 4].

Проте зазначимо, що у багатьох водоймах Дніпровської заплави ця водна папороть відсутня взагалі, а саме в озерах Радунка, Гнилуша, між озерами Малинівка та Радунка, в озерах Тельбін і Нижній Тельбін та ін. [5].

Отже, на території Київської області популяції *Salvinia natans* (L.) All. є чисельними, стійкими, але чисельність особин у зафіксованих місцезростаннях змінюється. Тому необхідно проводити подальші системні моніторингові дослідження стану популяцій *Salvinia natans* (L.) All. у вище зазначених водоймах та посилити заходи щодо охорони природних оселищ цього реліктового та червонокнижного виду флори України, котрий має важливе декоративне кормове та водоохоронне значення.

Література

1. Parnikoza I., Shevchenko M., Shevchenko N. Current state of rare plants populations of Muromets Island, Kyiv, Ukraine. Біологічні дослідження молодих вчених в Україні (Київ, 28-29 жовт. 2009 р.). Київ, 2009. С. 31-32.
2. Васильюк О., Богомаз М., Шевченко Н., Іноземцева Д., Плига А., Костюшин В., Коломицев Г. Знахідки рослин, занесених до Червоної книги України та Резолюції 4 Бернської конвенції, в існуючих і перспективних територіях природно-заповідного фонду Київської області та м. Києва. Знахідки рослин і грибів Червоної книги та Бернської конвенції (Резолюція 6). Київ-Чернівці : Друк Арт, 2019. Т.1. С. 122-136.
3. Дубина Д. В. Распространение, экология и ценология *Trapa natans* L. (Trapaeeae) на Украине. Ботанический журнал. 1982. № 67 (5). С. 659-667.
4. Дубровський Ю., Дубровська Л., Котенко А., Титар В., Цвелих О. Збереження островів околиць Києва як важливої складової Дніпровського екокоридору. Дніпровський екологічний коридор. 2008. С. 78-85.
5. Савицький О., Зуб Л. Рослинність водойм м. Києва. Український ботаничний журнал. 1999. № 56 (1). С. 267-275.
6. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я. П. Дідуха. Київ : Глобалконсалтинг, 2009. С. 38.

БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРУТОВИХ ГРИБІВ ОКОЛИЦЬ С. БОЖКІВСЬКЕ (ПОЛТАВСЬКИЙ Р-Н) ТА ВИВЧЕННЯ ЇХ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ «БІОЛОГІЯ»

Берданова В.І.

*Божківський ліцей (опорний заклад) Новоселівської сільської ради,
Полтавського району, Полтавської області, Україна*

Серед значного різноманіття живих організмів, що населяють різні біоценози земної кулі, важливе місце займають гриби, яких нараховується в теперішній час близько 70 тисяч видів і які зустрічаються у всіх середовищах існування: у ґрунті і воді, у

повітрі і фітосфері [6].

У складі мікобіоти лісових фітоценозів істотною за кількісним та якісним представництвом є фракція дереворуйнівних грибів, зокрема ксилотрофних базидіоміцетів. Роль останніх у лісових фітоценозах неоднозначна. З одного боку, як збудники корневих і стовбурних гнилей, ксилотрофні базидіоміцети, у першу чергу афілофоральні гриби, можуть негативно впливати на фітосанітарний стан лісу. З іншого боку, сапротрофні види ксилотрофних базидіоміцетів є деструкторами мертвої органічної речовини; плодові тіла і міцелій афілофоральних грибів є важливим елементом у харчових ланцюгах багатьох, пов'язаних з деревиною видів комах, деякі види цих грибів можуть бути використані як індикатори нетрансформованих антропогенним навантаженням лісових екосистем [2,3].

У результаті значного виснаження лісових ресурсів і зменшення зайнятих ними площ погіршився породний склад лісів, знизилася стабільність лісових екосистем. На Полтавщині вирубуванню підлягали такі цінні породи, як дуб і сосна. Їхнє місце зайняли менш цінні і другорядні породи (клен, липа, береза, осика тощо), які сильно уражуються дереворуйнівними грибами. В штучних насадженнях с. Божківське (парк, лісосмуга) також переважають дані види дерев. Видова різноманітність цих грибів залишається практично недослідженою. Ми дослідили видовий склад трутових грибів в штучних біоценозах с.Божківське (протягом 2020-2021 років) та окремих кварталів Руднянського лісового господарства (2020-2021 років).

Гриби мають велике значення для науки в різних відношеннях: з огляду на кілька сторіч господарювання і антропогенну зміну лісів, залишки пралісів дають єдину можливість дослідити природну будову, різноманітність і генетичну структуру незмінних лісів, а також видове різноманіття грибів, які є деструкторами відмерлої деревини в наших пралісах, зокрема трутових грибів [7,9]. Як змінюється видовий склад та чисельність їх в штучних біоценозах, ці аспекти є цікавими для науки. Тому дана тема є актуальною.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у тому, що вперше були проведено аналіз зміни чисельності та видового складу трутових грибів штучних біоценозів с.Божківське та лісових насаджень окремих кварталів Руднянського лісництва після проведення профілактичних дій.

Практичне значення результатів дослідження: апробація результатів дослідження здійснена на базі кабінету біології Божківського ліцею учителям РМО з біології – осінь 2020 року; досліджено ступень ураженості дерев штучних біоценозів с.Божківське та проведено ряд профілактичних заходів; апробовано оригінальний рецепт садового вару; здійснено порівняльний аналіз

кількості трутових грибів після проведення профілактичних заходів; вивчили ступінь ураження трутовими грибами деяких кварталів Руднянського лісового господарства за методикою, доповненою автором, дана методика застосовувалася лісничими даного господарства; рекомендовані профілактичні заходи для боротьби з трутовими грибами в Руднянському лісовому господарстві, апробовані при роботі в штучних біоценозах с. Божківське. Матеріали використовуються членами гуртка «Екос» в практичній роботі та на уроках біології. Автором проведено осінні та весняні екскурсії для учнів 6-7 класів до штучних біоценозів з метою ознайомлення з їх фітосанітарним станом.

Література

1. Визначник грибів України. Т.V. Базидіоміцети. Кн.1. Екзобазидіальні, Афілофоральні, Кантарелальні. – К.: Наук. думка, 1972. – 240 с.
2. Гриби та грибоподібні організми Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» : монографія / [Дудка І.О., Придюк М.П., Голубцова Ю.І. та ін. ; за заг. ред. чл.кор. НАН України І.О. Дудки та к.б.н. М.П. Придюка]. – Суми : Університетська книга, 2009. – 223 с.
3. Дудка І.О., Гелюта В.П., Андріанова Т.В., Сивоконь О.В. / Гриби заповідників та національних природних парків Лівобережної України. – К.: Арістей, 2009. – Т. I. 306 с.
4. Журавлев И.И., Селиванова Т.Н., Черемисин Н.А. Определитель грибных болезней деревьев и кустарников. – М.: Лесн. пром-сть, 1979. – 248 с.
5. Зерова М. Я., Раджівський Г. Г., Шевченко С. В. Базидіоміцети / Визначник грибів України т. V, кн. 1. – К.: Наукова думка, 1979. — 565 с.
6. Зерова М. Я., Сосін П. Е., Роженко Г. Л. Базидіоміцети. / Визначник грибів України т. V, кн. 2 — К.: Наукова думка, 1979. — 565 с.
7. Леонтьев Д.В. Міксоміцети Національного природного парку «Гомільшанські ліси». Автореф. дисс. канд. біол. наук.: 03.00.21 / Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного. – К.: 2007. – 20 с.
8. Леонтьев Д.В., Дудка І.О., Кривомаз Т.І. Міксоміцети Національного природного парку «Подільські Товтри» // Укр. ботан. журн. – 2009. – Т.66, №2. – С.240-249.
9. Синадский Ю.В. Берёза. Её вредители и болезни. – М.: Наука, 1983. – 334 с.

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ *STENACTIS ANNUA* (L.)

Воробець Н.М.

*Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
Львів, Україна*

Stenactis annua (L.) Cass (*Erigeron annuus* (L.) Pers) (Asteraceae) – адвентивний вид, який походить з Північної